

PENSIOEN(DELING): CIVIELE EN LOONBELASTINGASPECTEN

Dr. A.H.H. Bollen-Vandenboorn

22 MEI 2013

Agenda

- 1. Pensioenontwikkelingen*
- 2. Pensioendeling bij echtscheiding*
- 3. Pensioendeling bij DGA*
- 4. Afstortingsverplichting*

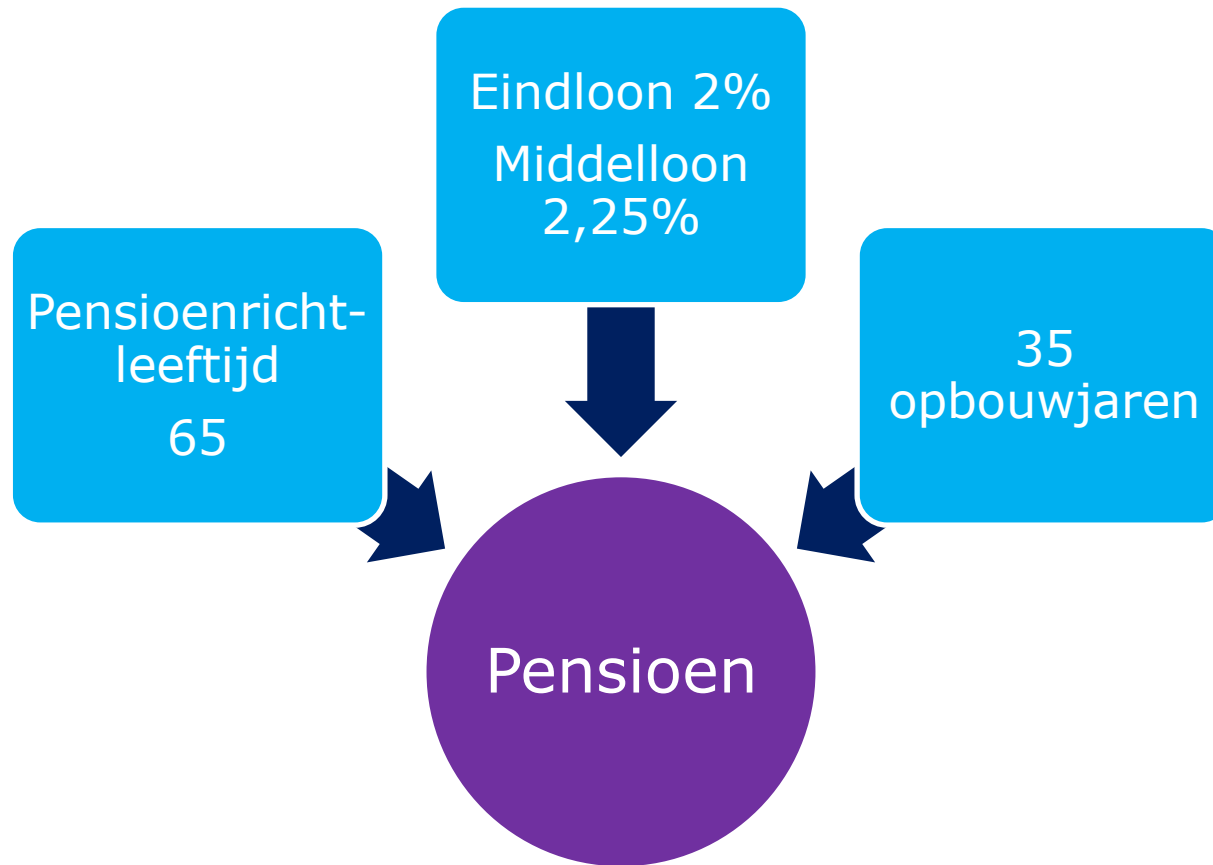
Pensioenontwikkelingen: Van nominaal naar reëel pensioencontract

...

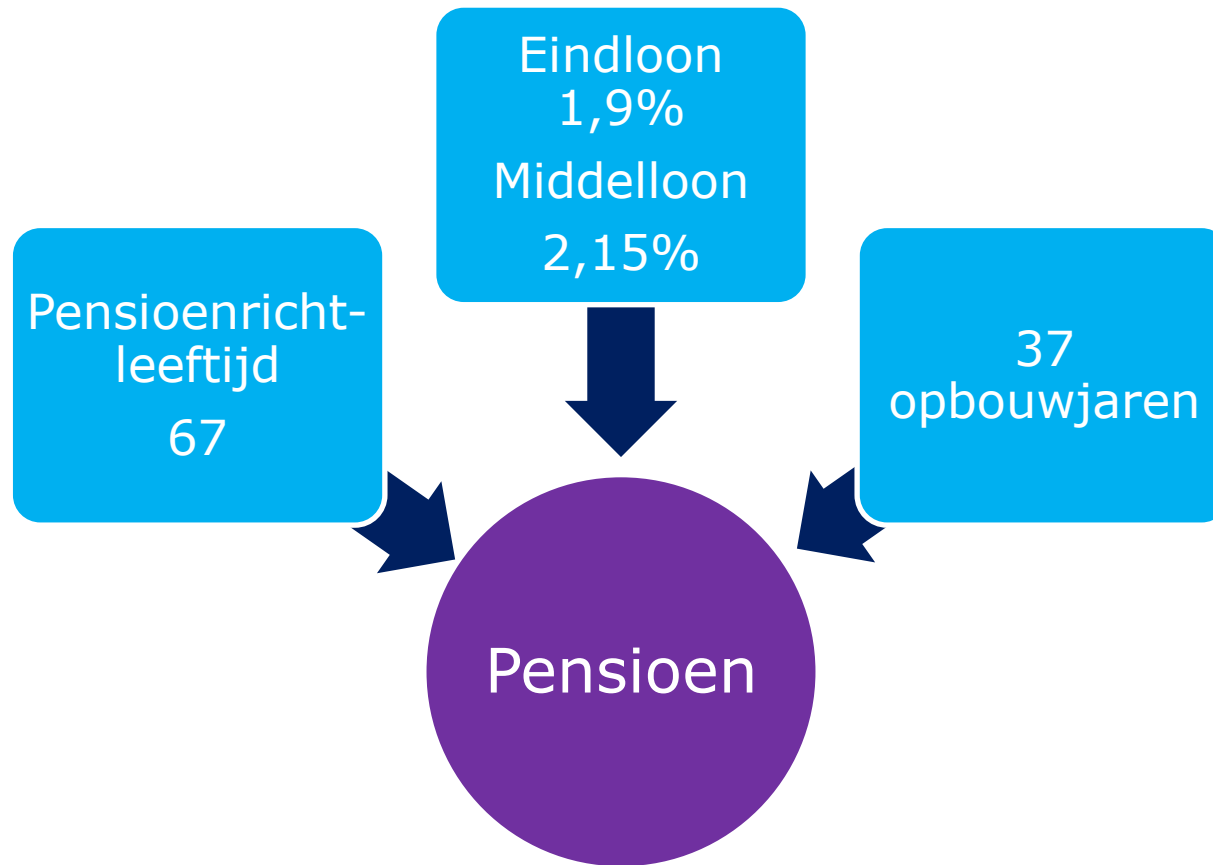
Fiscale wetgeving anno 2013

maatschappelijke norm: 70% van laatstgenoten salaris in 35 jaar

Fiscale wetgeving per 1 januari 2014

Aanpassing: 70% van laatstgenoten salaris in 37 jaar

Wijziging per 1 januari 2015?

*Versobering: 70% van gemiddeld salaris in 40 jaar
= 62% van laatstgenoten salaris in 40 jaar!*

Wetsvoorstel verlaging
maximumopbouw- en
premie-percentages en
maximering pensioen-
gevend inkomen

- Eindloon 1,55%, middelloon 1,75%
- 40 opbouwjaren
- € 100.000

Sociaal akkoord
11 april 2013

- Maximale opbouwruimte 2%
- Variant 1: *fiscaal gefacilieerd & aanvullend netto pensioen*
- Variant 2: *van iedere premie deel vrijgesteld & deel belast*
- Box 3 vrijstelling

Wat betekent dit uitgaande van de maatschappelijke norm?

Nu:

- $2\% \times \text{€ } 120.000 = \text{€ } 2.400$ pensioenopbouw per jaar
- $35 \times 2\% \times \text{€ } 120.000 = \text{€ } 84.000$ pensioen in 35 jaar (incl. AOW & aansluiting 1^e en 2^e pijler)

2014:

- $1,9\% \times \text{€ } 120.000 = \text{€ } 2.280$ pensioenopbouw per jaar
- $37 \times 1,9\% \times \text{€ } 120.000 = \text{€ } 84.360$ pensioen in 37 jaar

Wetsvoorstel (2015):

- $1,55\% \times \text{€ } 100.000 = \text{€ } 1.550$ pensioenopbouw per jaar
- $40 \times 1,55\% \times \text{€ } 100.000 = \text{€ } 62.000$ pensioen in 40 jaar
- Nieuwe norm vertaald: € 62.000 tov € 120.000 → i.c. 52% van pensioengevend loon
- NB: reëel pensioencontract → onzekerheid hoogte uitkeringen

Pensioendeling

- Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (WVPS)
 - Standaardmethode
 - Alternatieve methode
 - Conversie
- Pensioenverrekening(Boon/Van Loon)
 - Verrekening tegen vermogenswaarde / contant
 - Verrekening dmv (nieuwe) lijfrente
- Partnerpensioen
- Reëel pensioencontract

Fiscale gevolgen pensioenverevening

- Melding binnen 2 jaar
 - Inhouding loonheffing door pensioenfonds op gesplitste pensioentermijnen
- Melding na 2 jaar / geen melding
 - Inhouding loonheffing door pensioenfonds op pensioentermijn vereveningsplichtige
 - Vereveningsplichtige: persoonsgebonden aftrek ivm doorbetaling gedeelte pensioentermijn (aangifte IB)
 - Vereveningsgerechtigde: belastbare periodieke uitkering ingevolge familierecht (aangifte IB)

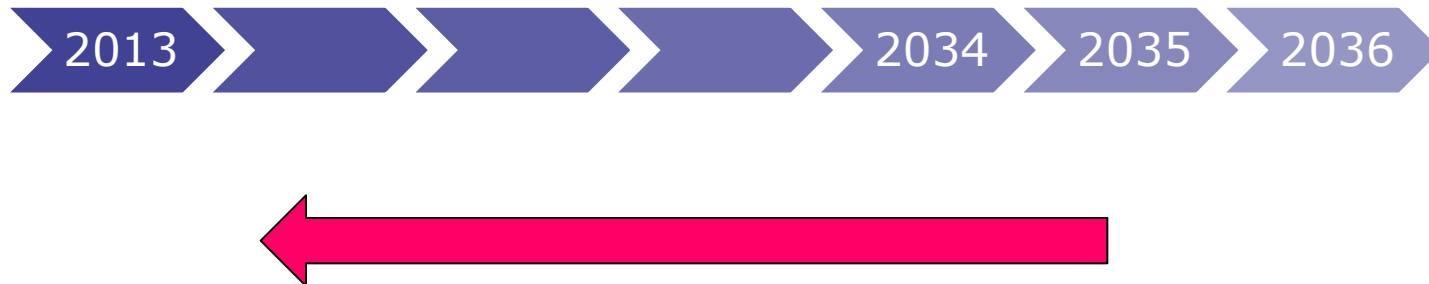
Pensioenverevening?

- **Wens uit praktijk:** Toekenning van vermogensbestanddeel ter compensatie van lager vereveningspercentage
- Uit art. 4, lid 1 WVPS: ...kunnen de echtgenoten ... overeenkomen *het deel bedoeld in art. 2, tweede lid*, te bepalen op een door hen te kiezen vast percentage...
- Uit art. 2, lid 2 WVPS: ... ontstaat jegens het uitvoeringsorgaan een recht op uitbetaling van een deel van elk van *de uit te betalen termijnen van het pensioen*, ...

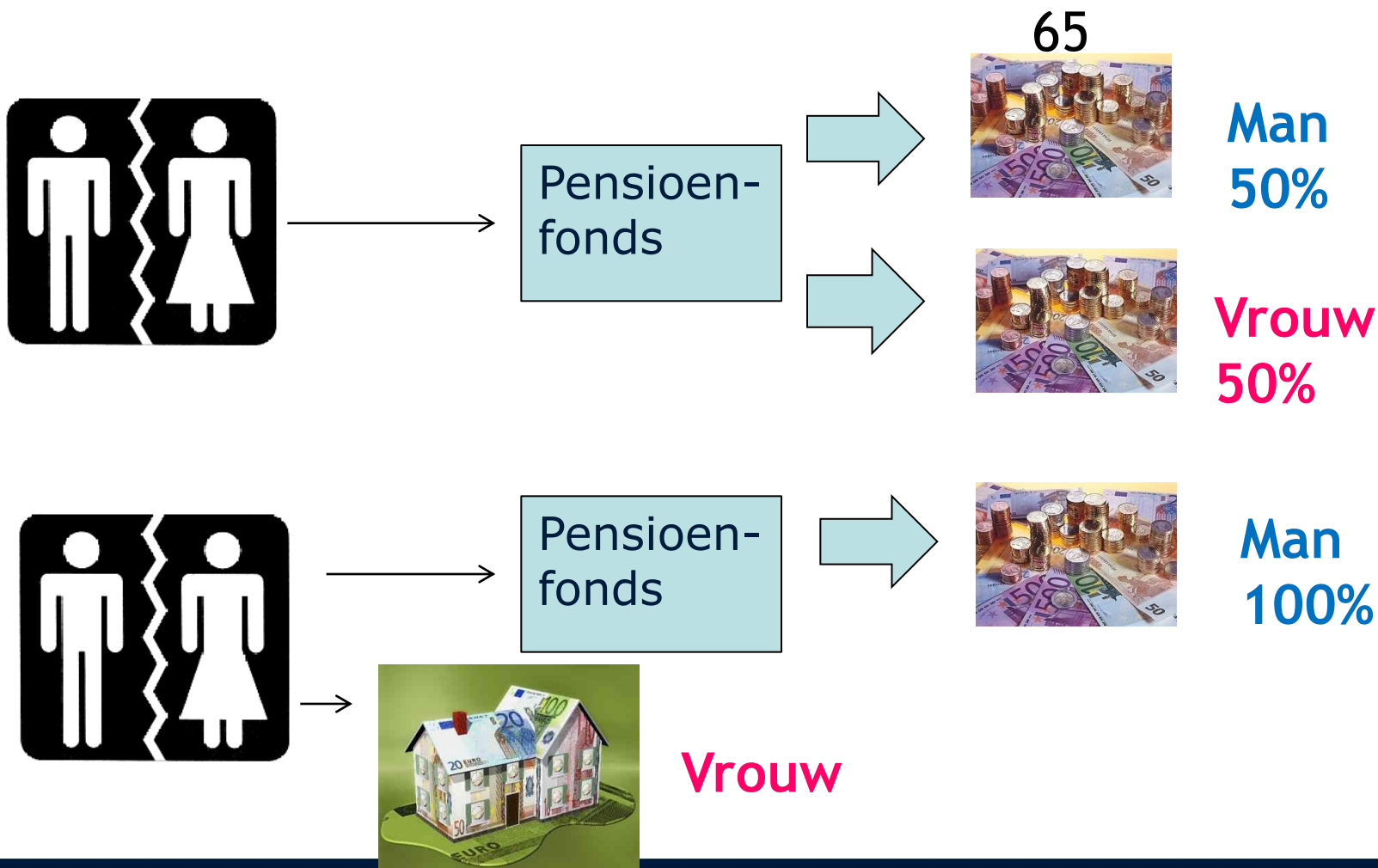
- WVPS buiten huwelijksvermogensrecht!
- Toch art. 4 WVPS & toedeling vermogensbestanddeel → overbedeling
- **Oplossing:** Boon/Van Loon-verrekening
 - Deel 1: Gesplitste periodieke pensioentermijnen
 - Deel 2: Toekenning vermogensbestanddeel
- Fiscaal:
 - Deel 1: *Inhouding loonheffing* (medewerking pensioenfonds) of vergelijkbaar '*WVPS & melding na 2 jaar*'
 - Deel 2: *persoonsgebonden aftrek* verrekeningsplichtige & *belastbare* vermogenswaarde verrekeningsgerechtigde

Pensioenverrekening

- Schuiven met toekomstige inkomsten in de tijd

Inkomensverdeling - Vermogensverdeling

Pensioendeling bij DGA

- Standaardmethode (WVPS)
- Partnerpensioen
- Afstortingsverplichting ouderdomspensioen en partnerpensioen?

Afstortingsverplichting?

- Redelijkheid en billijkheid
- HR 12 maart 2004, NJ 2004, 636:
 - Rechtsverhouding ex-partners & rechtsverhouding ex-partner en BV
 - Van ex-partner kan niet in redelijkheid gevergd worden dat de ter dekking van haar pensioenaanspraken aanwezige reserve in BV wordt gelaten

Ontwikkeling mbt afstortingsverplichting

- HR 9 februari 2007, NJ 2007, 179, HR 20 maart 2009, NJ 2009, 155:
 - DGA moet zorgen voor afstorting van het kapitaal bij een externe verzekeraar
 - Omvang kapitaal omvat hetgeen nodig is om vereveningsdeel van de ex-partner extern te financieren
 - Ex-partner hoeft niet afhankelijk te zijn van beleid dat DGA voert in de rechtspersoon met de pensioenaanspraken
 - Onvoldoende liquide middelen als argument (stelling)?
 - Bij betwisting moet DGA aannemelijk maken dat:
 - Liquide middelen niet vrijgemaakt kunnen worden; en
 - Niet van elders verkregen kunnen worden zonder de *continuïteit van de bedrijfsvoering* in gevaar te brengen

Waarderingsprobleem pensioen bij afstortingsverplichting

- Afwijkende waarderingsregels voor pensioenopbouw in eigen beheer leidt tot tekort bij financiering koopsom bij externe verzekeraar
- Nog geen eenduidige richtlijn in jurisprudentie mbt de waardebepaling van de koopsom die afgestort moet worden (noch civiel, noch fiscaal)

Kan verplicht afstorten leiden tot onbelast prijsgeven?

- Beoordeling op pensioeningangsdatum
- Verklaring voor tekorten zoeken
- Echtscheiding is privé-omstandigheid: oorsprong onderdekking niet gelegen in beleggings- en ondernemingsverliezen

Alternatieve verrekeningsmogelijkheden?

- Toedeling woning, vermogen, contanten
 - DGA kan waarde als persoonsgebonden aftrek in mindering brengen voor de IB
 - Heffing tegen progressief IB-tarief bij ex-partner over verkregen waarde
- Toedeling bestaande (gefacilieerde) lijfrente
 - Valt onder defiscaliserende werking:
 - ➔ geen aftrek, geen heffing

Dank voor uw aandacht

*Dr. Anouk Bollen-Vandenboorn
Maastricht University
Anouk.bollen@maastrichtuniversity.nl*